

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 mars 2012

PROPOSITION DE LOI
modifiant la réglementation
en ce qui concerne la lutte contre l'écart
salarial entre hommes et femmes

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES
PAR
M. **Mathias DE CLERCQ**
ET MME **Marie-Martine SCHYNS**

SOMMAIRE

Page

I. Procédure	3
II. Présentation de l'avis du Comité d'avis pour l'émancipation sociale	3
III. Discussion générale	5
IV. Discussion des articles	7
V. Vote sur l'ensemble	12

Documents précédents:

Doc 53 **1675/ (2010/2011):**

- 001: Proposition de loi de Mmes Detiège, Déom, Becq, *Van Den Ende* et Almaci, M. Clarinval et Mme Genot.
- 002: Avis de la commission de la protection de la vie privée.
- 003: Amendements.
- 004 et 005: Remplacements.
- 006: Rapport du Comité d'avis pour l'émancipation sociale.
- 007: Amendements.

Zie ook:

- 009: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 maart 2012

WETSVOORSTEL
tot wijziging van de regelgeving
wat de bestrijding van de loonkloof
tussen mannen en vrouwen betreft

VERSLAG

NAMENS
DE COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Mathias DE CLERCQ**
EN MEVROUW **Marie-Martine SCHYNS**

INHOUD

Blz.

I. Procedure	3
II. Voorstelling van het advies van het Adviescomité voor de Maatschappelijke emancipatie	3
III. Algemene bespreking	5
IV. Artikelsgewijze bespreking	7
V. Stemming over het geheel	12

Voorgaande documenten:

Doc 53 **1675/ (2010/2011):**

- 001: Wetsvoorstel van de dames Detiège, Déom, Becq, *Van Den Ende* en Almaci, de heer Clarinval en mevrouw Genot.
- 002: Advies van de commissie voor de bescherming van persoonlijke levenssfeer.
- 003: Amendementen.
- 004 en 005: Vervangingen.
- 006: Verslag van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie.
- 007: Amendementen.

Zie ook:

- 009: Tekst aangenomen door de commissie.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Yvan Mayeur

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Zuhal Demir, Karolien Grosemans, Nadia Sminate, Miranda Van Eetvelde
PS	Colette Burgeon, Jean-Marc Delizée, Yvan Mayeur, Bruno Van Grootenbrulle
MR	David Clarinval, Valérie De Bue
CD&V	Nahima Lanjri, Stefaan Vercamer
sp.a	Meryame Kitir
Ecolo-Groen	Georges Gilkinet
Open Vld	Mathias De Clercq
VB	Guy D'haeseleer
cdH	Catherine Fonck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Manu Beuselinck, Ingeborg De Meulemeester, Minneke De Ridder, Els Demol, Reinilde Van Moer
Valérie Déom, Anthony Dufrane, Marie-Claire Lambert, Franco Seminara, Özlem Özen
Denis Ducarme, Philippe Goffin, Valérie Warzee-Caverenne
Sonja Becq, Gerald Kindermans, Inge Vervotte
N, Myriam Vanlerberghe
Wouter De Vriendt, Zoé Genot
Carina Van Cauter, Lieve Wierinck
Rita De Bont, Barbara Pas
Georges Dallemagne, Marie-Martine Schyns

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>	
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>	
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>	
MLD	:	<i>Mouvement pour la Liberté et la Démocratie</i>	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting en bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 53 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000:	<i>Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>	CRIV:	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV:	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV:	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN:	<i>Séance plénière</i>	PLEN:	<i>Plenum</i>
COM:	<i>Réunion de commission</i>	COM:	<i>Commissievergadering</i>
MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT:	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes:</i> <i>Place de la Nation 2</i> <i>1008 Bruxelles</i> <i>Tél. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.lachambre.be</i> <i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>Bestellingen:</i> <i>Natieplein 2</i> <i>1008 Brussel</i> <i>Tel. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.dekamer.be</i> <i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné cette proposition de loi au cours de sa réunion du 29 février 2012.

I. — PROCÉDURE

La proposition de loi à l'examen a d'abord été examinée au sein du Comité d'avis pour l'émancipation sociale, qui, conformément à l'article 69.3 du Règlement de la Chambre, a réfléchi d'initiative sur la problématique de l'écart salarial en général, et sur la proposition de loi en particulier.

La commission a pu disposer du rapport de l'examen du comité d'avis (DOC 53 1675/006) ainsi que d'un avis de la Commission de la protection de la vie privée (DOC 53 1675/002).

II. — PRÉSENTATION DE L'AVIS DU COMITÉ D'AVIS POUR L'ÉMANCIPATION SOCIALE

Mme Marie-Martine Schyns, rapporteur du Comité d'avis, rappelle que la problématique de l'écart salarial entre hommes et femmes a été évoquée dans plusieurs propositions de loi déposées à la Chambre des représentants (cf. DOC 53 0237/001, DOC 53 1168/001 et DOC 53 1675/001) ainsi que dans une série de résolutions (cf. DOC 53 0512/001 et DOC 53 1158/001). Au cours de sa réunion du 26 octobre 2011, le Comité d'avis a décidé de ne plus reprendre les propositions de résolution dans son ordre du jour et de prendre la proposition de loi n° DOC 53 1675/001 comme texte de base.

En vue de parfaire son travail, le Comité d'avis a organisé des auditions avec le cabinet du ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, qui a exprimé sa volonté d'entreprendre des initiatives par rapport au sujet. Ces initiatives n'ont toutefois pas pu aboutir en raison des circonstances politiques.

L'Institut pour l'égalité des femmes et des hommes a mis l'accent sur l'importance de représenter adéquatement le bilan social.

La Fédération Générale du Travail de Belgique (le syndicat FGTB) et la Confédération des syndicats chrétiens (CSC) se sont réjouies des propositions de loi précitées. En revanche, la Fédération des entreprises de Belgique (FEB), de l'Union des classes moyennes

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft voorliggend wetsvoorstel besproken tijdens haar vergadering van 29 februari 2012.

I. — PROCEDURE

Het wetsvoorstel werd eerst besproken in de schoot van het Adviescomité voor de Maatschappelijke Emancipatie, dat zich conform artikel 69.3 van het Reglement van de Kamer op eigen initiatief over de problematiek van de loonkloof in het algemeen en het wetsvoorstel in het bijzonder heeft beraden.

De commissie kon beschikken over het verslag van de bespreking van het adviescomité (DOC 53 1675/006) en over een advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (DOC 53 1675/002).

II. — VOORSTELLING VAN HET ADVIES VAN HET ADVIESCOMITÉ VOOR DE MAATSCHAPPELIJKE EMANCIPATIE

Mevrouw Marie-Martine Schyns, rapporteur van het Adviescomité, herinnert eraan dat het vraagstuk van de loonkloof tussen mannen en vrouwen reeds aan bod is gekomen in meerdere in de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediende wetsvoorstellen (DOC 53 0237/001, DOC 53 1168/001, DOC 53 1675/001) en voorstellen van resolutie (DOC 53 0512/001, DOC 53 1158/001). Tijdens zijn vergadering van 26 oktober 2011 heeft het Adviescomité beslist de voorstellen van resolutie niet langer op de agenda te plaatsen en wetsvoorstel nr. DOC 53 1675/001 als basistekst te nemen.

Om zijn werkzaamheden grondig aan te pakken, heeft het Adviescomité hoorzittingen georganiseerd met het kabinet van de toenmalige minister van Werk en Gelijke Kansen, die heeft laten weten initiatieven in dat verband te willen nemen. Door de politieke omstandigheden konden die initiatieven echter niet tot een goed einde worden gebracht.

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen heeft beklemtoond hoe belangrijk het is dat de sociale balans adequaat wordt weergegeven.

Het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV) en het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV) waren ingenomen met de voormelde wetsvoorstellen. Het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), de *Union des classes moyennes* (UCM) en de Unie van zelfstandige

(UCM) et l'Union des entrepreneurs indépendants (Unizo) n'y étaient pas favorables. Craignant les conséquences en termes de charge bureaucratique, ils ont suggéré d'autres mesures.

Le ministère de l'Égalité des chances du Grand-Duché de Luxembourg a mis en place un programme d'action positive et les résultats sont pleinement satisfaisants.

L'institut de recherche pour le travail et la société HIVA a expliqué que la ventilation du bilan social constituait une mesure utile contre la discrimination.

Le Conseil des femmes néerlandophones et le Conseil des Femmes Francophones de Belgique ont applaudi à leur tour les propositions de loi en question.

En ce qui regarde la Banque Carrefour de la Sécurité Sociale, celle-ci a signalé que les entreprises ne devraient pas fournir des données déjà disponibles.

Pour résumer, les travaux ont débouché sur la proposition de quatre nouvelles mesures, à savoir:

- la ventilation du bilan social;
- l'introduction dans la concertation sociale du thème de la différence de rémunération entre les hommes et les femmes et la classification de fonctions neutres au niveau du genre;
- la remise d'un rapport tous les deux ans sur la structure de rémunération de l'entreprise par ces entreprises qui emploient plus de cinquante personnes;
- la désignation facultative d'un médiateur.

Les avis des syndicats, de la FEB et de la Commission pour la protection de la vie privée ont été demandés et différents amendements déposés s'en sont inspirés.

Votre rapporteur souligne le caractère collectif du travail. La proposition de loi commune est l'œuvre de nombreux membres.

Mme Valérie Déom (PS), présidente du Comité d'avis, signale que le rapport de l'avis relatif à l'écart salarial entre les hommes et les femmes (DOC 53

ondernemers (Unizo) waren de wetsvoorstellen evenwel niet gunstig gezind. Zij vreesden dat die wetsvoorstellen voor administratieve overlast zouden zorgen en hebben derhalve andere maatregelen naar voren geschoven.

Het *ministère de l'Égalité des chances* van het Groothertogdom Luxemburg heeft een positief actieprogramma ingesteld, dat zeer bevredigende resultaten afwerpt.

Het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) heeft toegelicht dat het opsplitsen van de loongegevens op de sociale balans een zinvolle maatregel is om ongelijke behandeling tegen te gaan.

Ook de Nederlandstalige Vrouwenraad (NVR) en de *Conseil des Femmes Francophones de Belgique* (CFFB) waren ingenomen met de ter bespreking voorliggende wetsvoorstellen.

De Kruispuntbank van de sociale zekerheid heeft laten weten dat de ondernemingen niet verplicht zijn reeds beschikbare gegevens door te spelen.

De werkzaamheden hebben, kort samengevat, ertoe geleid dat vier nieuwe maatregelen worden voorgesteld, met name:

- de sociale balans zou worden opgesplitst;
- in het kader van het sociaal overleg zouden de loonverschillen tussen mannen en vrouwen, alsook de genderneutrale functieclassificatie aan bod komen;
- tweejaarlijks zou een rapport worden voorgelegd over de loonstructuur van de onderneming — deze maatregel zou gelden voor ondernemingen met meer dan vijftig werknemers;
- optioneel zou een bemiddelaar worden aangewezen.

Van de vakbonden, het VBO en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd het advies ingewonnen. Hun adviezen lagen ten grondslag aan meerdere amendementen.

Uw rapporteur onderstreept de collectieve inspanningen waarmee dit wetsvoorstel tot stand is gekomen. Heel wat leden hebben hun medewerking verleend aan dit gemeenschappelijk wetsvoorstel.

Mevrouw Valérie Déom (PS), voorzitter van het Adviescomité, geeft aan dat het verslag over het advies betreffende de loonkloof tussen mannen en vrouwen

1675/006) contient un texte coordonnée (p. 115-123) dans lequel ont été insérés huit suggestions en souligné, qui modifient le texte de base. Elles correspondent aux amendements n° 1 à 8 (DOC 53 1675/003), déposés par Mme Maya Detiège et consorts, dont le Comité d'avis a pris connaissance et que l'oratrice présentera lors de la discussion des articles.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. David Clarinval (MR) déclare son attachement à l'ambition de réduire l'écart salarial entre hommes et femmes. La proposition de loi coordonnée est le fruit d'un compromis qui recueille le soutien intégral de l'orateur. Il est sensible à la protection de la vie privée et se dit satisfait des amendements présentés.

Mme Miranda Van Eetvelde (N-VA) constate que l'écart salarial constitue une réalité issue d'une époque révolue. Il existe cependant différents facteurs susceptibles d'expliquer le phénomène, qui ne se résume pas exclusivement à la différence entre les sexes. Le niveau d'instruction ou les comportements culturels sont autant d'éléments à prendre en considération. Il serait vain, par conséquent, d'imaginer que le législateur soit capable d'effacer les différences par voie de textes normatifs. L'écart entre les revenus n'affecte, du reste, pas uniquement les salariés. Les indépendants le connaissent également, ce qui prouve que la responsabilité n'incombe finalement pas au monde des entreprises.

Comme d'autres membres, l'intervenante estime que l'écart salarial doit se résorber en premier lieu par l'action des partenaires sociaux. Elle approuve, dès lors, la proposition de loi sous cet angle-là. Par contre, elle déplore l'absence de mesures contraignantes. Que faut-il faire dans l'hypothèse suivant laquelle aucun accord ne peut être obtenu par le biais des négociations interprofessionnelles, par exemple?

Quant aux articles 4 et 8 de la proposition de loi, ceux-ci prévoient la ventilation de certaines données dans le bilan social selon le sexe des personnes, sauf si le nombre travailleurs au sein d'une entreprise est inférieur ou égal à trois. La FEB a dénoncé la charge administrative supplémentaires que cette obligation ne manquera pas de provoquer. Il eut mieux valu augmenter ce nombre de deux unités.

En ce qui concerne le personnage du médiateur dont le rôle et les compétences sont explicités aux articles 11 et suivants de la proposition de loi, le membre se

een gecoördineerde tekst van het wetsvoorstel bevat (DOC 53 1675/006, blz. 115-223), waarin acht voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de basistekst zijn opgenomen (onderlijnd weergegeven). Die wijzigingen stemmen overeen met de door mevrouw Maya Detiège c.s. ingediende amendementen nrs. 1 tot 8 (DOC 53 1675/003), waarvan het Adviescomité kennis heeft genomen en die de spreker bij de artikelsgewijze bespreking zal toelichten.

III. — ALGEMENE BESPREKING

De heer David Clarinval (MR) schaaft zich achter het streven de loonkloof tussen mannen en vrouwen te verkleinen. Het gecoördineerde wetsvoorstel is het resultaat van een compromis dat de spreker onverkort steunt. Hij hecht veel belang aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en is tevreden over de ingediende amendementen.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA) stelt vast dat de loonkloof een overblijfsel is uit vervlogen tijden. Nochtans kunnen verschillende factoren dat verschijnsel verklaren; het laat zich immers niet louter uitleggen door een sekseverschil. Ook het opleidingsniveau of culturele eigenheden spelen ter zake mee. Wie denkt dat de wetgever met normerende teksten de verschillen ongedaan kan maken, dwaalt. De loonkloof treft overigens niet alleen de werknemers. Ook bij de zelfstandigen bestaat dat verschijnsel, wat aantoonde dat de verantwoordelijkheid uiteindelijk niet bij de bedrijfswereld ligt.

Zoals andere leden vindt de spreker dat men de loonkloof in de eerste plaats moet trachten te dichten via het sociaal overleg. In dat opzicht draagt het wetsvoorstel haar goedkeuring weg. Wel betreurt zij dat er geen dwingende maatregelen in zijn opgenomen. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als geen enkel vergelijk kan worden gevonden via het centraal overleg?

De artikelen 4 en 8 van het wetsvoorstel strekken ertoe dat bepaalde gegevens in de sociale balans naar gender moeten worden uitgesplitst, tenzij de onderneming niet meer dan drie werknemers in dienst heeft. Het VBO heeft het bezwaar geopperd dat deze verplichting onvermijdelijk bijkomende administratieve rompslomp zal meebrengen. Beter ware het geweest ter zake het minimumaantal werknemers op vijf te bepalen.

In verband met de figuur van de bemiddelaar, van wie de taken en bevoegdheden worden beschreven in de artikelen 11 en volgende van het wetsvoorstel, vraagt

demande ce qui sous-tend la consultation d'un organe extérieur à l'entreprise en cas de d'absence d'accord dans le domaine de la discrimination entre les hommes et les femmes.

Le médiateur est-il par ailleurs dispensé de ses obligations de travail, lorsqu'il exerce ses compétences et dans l'affirmative, à raison de combien d'heures sur une base hebdomadaire? Bénéficie-t-il d'une forme d'indemnité de licenciement, à l'exemple du représentant du personnel?

Dans un autre ordre d'idées, quel est le nombre de dossiers traités annuellement par l'inspection du travail, lorsque des conflits se déclarent dans une entreprise?

Il semble que la collecte des données soit l'objet principal de la proposition de loi soumise à l'examen. Bien entendu, l'égalité des salaires est approuvé et les partenaires sociaux portent eux-mêmes une responsabilité.

La classification de fonctions neutres du point de vue du genre recueille l'adhésion du groupe auquel appartient l'intervenante. Celui-ci est également satisfait que la proposition de loi n'impose pas de charges administratives excessives aux entreprises et il se réjouit de la suppression de la très laborieuse procédure conçue pour traiter les cas de discrimination initialement.

L'oratrice tient à préciser que son groupe n'était pas présent lors de la rédaction du texte de compromis par les autres membres. Elle annonce qu'elle s'abstiendra lors du vote, car le personnage du médiateur demeure problématique. Il est préférable que des travailleurs qui s'estiment lésés ou discriminés puissent s'adresser directement à leur délégation syndicale ou à un responsable du personnel.

Mme Maya Detiège (sp.a) souhaite recentrer la question. Elle rappelle que la proposition de loi s'attaque uniquement à l'écart salarial au sens propre du terme, qui subsiste et dont la réalité est confirmée par les institutions spécialisées. D'autres problèmes, comme le plafond de verre ou les activités domestiques des femmes ne sont pas abordés. Comme l'oratrice précédente n'ignore pas que la proposition de loi soumise à l'examen se focalise sur un nombre d'éléments limité, il paraît étonnant de sa part qu'elle soulève de nouveau le fait que la proposition de loi ne "ratisse" pas plus large.

Mme Valérie Déom (PS) se rallie au point de vue exprimé par l'oratrice précédente. Elle estime inutile de refaire un débat sur la réalité ou non de l'existence de l'écart salarial, après dix-huit mois de travaux consacrés au sujet. Il convient de réaliser que la valeur de la pro-

het lid zich af wat precies wordt verstaan onder de instantie buiten de onderneming die zou moeten worden geraadpleegd ingeval geen vergelijk wordt gevonden op het vlak van een niet-discrimatoire behandeling van mannen en vrouwen.

Is de bemiddelaar overigens van zijn arbeidsverplichtingen vrijgesteld wanneer hij de hem ter zake toebedeelde taken uitoefent en, zo ja, hoeveel uur per week? Geniet hij een soort ontslagvergoeding, zoals de personeelsvertegenwoordiger?

Een vraag van een andere orde is hoeveel dossiers de arbeidsinspectie jaarlijks moet behandelen als gevolg van conflicten binnen een onderneming.

Kennelijk is gegevensverzameling het hoofddoel van dit ter bespreking voorliggende wetsvoorstel. Uiteraard is loongelijkheid een lovenswaardige zaak en de sociale partners zijn zelf medeverantwoordelijk.

De genderneutrale functieclassificatie draagt de goedkeuring weg van de fractie van de spreekster. Bovendien stemt het haar fractie tevreden dat het wetsvoorstel de ondernemingen geen buitensporige administratieve verplichtingen oplegt en komaf maakt met de oorspronkelijk heel omslachtige procedure voor de behandeling van discriminatiegevallen.

De spreekster wijst er nadrukkelijk op dat haar fractie er niet bij betrokken was toen de overige leden de compromistekst hebben opgesteld. Aangezien de figuur van de bemiddelaar een knelpunt blijft, zal zij zich bij de stemming onthouden. Werknemers die zich benadeeld of gediscrimineerd voelen, zouden zich immers direct tot hun vakbondsafgevaardigde of een personeelsvertegenwoordelijke moeten kunnen wenden.

Mevrouw Maya Detiège (sp.a) wenst terug te keren naar de kern van de zaak. Zij herinnert eraan dat het wetsvoorstel alleen de loonkloof *sensu stricto* aanpakt, een loonkloof die nog altijd reëel blijft en door gespecialiseerde instellingen wordt bevestigd. Andere knelpunten, zoals het glazen plafond of de huishoudelijke activiteiten van de vrouw worden niet aangesneden. Aangezien de vorige spreekster weet dat het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel op een beperkt aantal elementen is gericht, is het verbazend dat zij opnieuw het feit belicht dat het wetsvoorstel geen breder doel nastreeft.

Mevrouw Valérie Déom (PS) sluit zich aan bij het standpunt van de vorige spreekster. Zij vindt het na achttien maanden vergaderen over dat onderwerp nutteloos opnieuw een debat te voeren over het al dan niet bestaan van de loonkloof. Men moet beseffen dat de

position de loi réside dans les possibilités de contraintes offertes pour la première fois par un texte normatif à ce propos. Si une entreprise ne respecte pas ses obligations relatives au bilan social, elle s'expose au risque d'encourir une amende administrative.

Par rapport à la classification de fonctions neutres sous l'angle du genre, les membres ont veillé à maintenir autant que faire ce peut une dynamique de concertation sociale au sein de l'entreprise. Si l'entreprise ne respecte pas la loi après qu'il lui fût demandée de se conformer ou de s'expliquer pourquoi la classification neutre n'a pu être respectée, les sanctions classiques s'appliquent, à l'instar des mesures lors du non respect des éléments contenus dans la loi par rapport à une convention collective de travail.

IV. — DISCUSSION DES ARTICLES

Articles 1, 2 et 3

Ces articles n'appellent aucun commentaire.

Ils sont successivement adoptés à l'unanimité des membres.

Art. 4

L'amendement n° 1 (DOC 53 1675/003), déposé par *Mme Detiège et consorts*, concerne l'article 91, point B "Bilan social", I, alinéa 2, 1°, de l'arrêté royal du 30 janvier 2001 portant exécution du Code des sociétés et tend à dispenser une entreprise de l'obligation de ventiler des données salariales "lorsque le nombre de travailleurs concerné est inférieur ou égal à 3".

Madame Valérie Déom (PS) explique que cette exception répond à une préoccupation de la Commission de la protection de la vie privée, le chiffre de trois étant supérieur au minimum demandé (un), il permet de garantir l'anonymat.

Mme Miranda Van Eetvelde et consorts (N-VA) déposent un *amendement n° 10* (DOC 53 1675/007) en vue de modifier la proposition de loi soumise à l'examen, afin de porter le critère de trois personnes à cinq.

Madame Valérie Déom (PS) estime que, quant au nombre de travailleurs en deçà duquel la classification ne s'impose pas, il résulte d'un compromis entre les différents points de vue des membres.

kracht van het wetsvoorstel gelegen is in de mogelijke verplichtingen, die voor het eerst in een normatieve tekst worden aangereikt. Als een onderneming zijn verplichtingen met betrekking tot de sociale balans niet naleeft, loopt zij het risico op een administratieve geldboete.

Met betrekking tot de classificatie van genderneutrale functies hebben de leden erop toegezien een dynamiek van sociaal overleg in de onderneming zo veel mogelijk te behouden. Als de onderneming de wet niet naleeft nadat haar is gevraagd zich daaraan te conformeren of uit te leggen waarom de neutrale classificatie niet kon worden nageleefd, gelden de gebruikelijke sancties, naar het voorbeeld van de maatregelen die worden getroffen als de wettelijke bepalingen in de wet in verband met een collectieve arbeidsovereenkomst niet worden nageleefd.

IV. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikelen 1, 2 en 3

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

Ze worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 4

Mevrouw Maya Detiège (sp.a) c.s. dient amendement nr. 1 (DOC 53 1675/003) in, dat betrekking heeft op artikel 91, punt B "Sociale Balans", I, tweede lid, 1°, van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen. Het amendement strekt ertoe de onderneming vrij te stellen van de verplichting de loongegevens uit te splitsen "ingeval het aantal betrokken werknemers niet hoger is dan drie".

Mevrouw Valérie Déom (PS) verklaart dat die uitzondering beantwoordt aan een verzuchting van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, waarbij het cijfer drie hoger is dan het gevraagde minimum (één), omdat daardoor de anonimiteit kan worden gewaarborgd.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA) c.s. dient amendement nr. 10 (DOC 53 1675/007) in, dat ertoe strekt het criterium van drie personen op vijf te brengen.

Mevrouw Valérie Déom (PS) legt uit dat het aantal werknemers waaronder de classificatie niet verplicht is, het resultaat is van een compromis tussen de verschillende standpunten van de leden.

L'amendement n° 1 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 10 est rejeté par 10 voix contre 4.

L'article 4 ainsi amendé est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 4/1 (nouveau)

M. David Clarinval dépose un amendement n° 9 (DOC 53 1675/007) d'ordre technique, qui tend à insérer un article 4/1 dans la proposition de loi, afin d'organiser la transmission de l'information au conseil d'entreprise par la Banque Carrefour de la Sécurité Sociale. En effet, les entreprises sont assaillies de demandes d'informations, alors que la fiche "Trillium" permet d'éviter les démarches de communication superfétatoires, l'information étant connue des autorités. Pour le surplus, le membre renvoie à la justification de l'amendement.

Madame Valérie Déom (PS) relève que les députés ont voulu ne pas alourdir le travail des entreprises, particulièrement des petites et moyennes entreprises. Ainsi, l'obligation de présenter un bilan social ventilé ne concerne que les entreprises déjà soumises à l'obligation de rentrer un bilan social. L'article 4 impose en particulier l'obligation de ventiler les avantages extra-légaux, qui constituent un des facteurs significatifs de l'écart salarial. Or, l'amendement en question viderait la proposition de loi de sa substance, attendu que les données ONSS ne couvrent que les éléments du coût salarial soumis aux cotisations. Pour cette raison, l'intervenante s'oppose à l'amendement.

Mme Sonja Becq (CD&V) déclare que le comité d'avis a longuement examiné le sujet. L'apport de son groupe se situe au niveau du thème des informations dans le bilan social, évoqué par l'intervenante précédente. Elle défend le bilan social tel qu'il a été conçu au cours des discussions, avec la ventilation de l'information sur la base du genre des travailleurs. Cette obligation n'occasionne guère de complications au niveau du travail administratif d'une entreprise.

Par conséquent, le membre rejette l'amendement, et elle invite ses collègues à en faire de même.

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 10 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 4 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 4/1 (nieuw)

De heer David Clarinval (MR) dient amendement nr. 9 (DOC 53 1675/007) in, dat van technische orde is en ertoe strekt een artikel 4/1 in het wetsvoorstel in te voegen, zodat de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de overdracht van informatie naar de ondernemingsraad kan organiseren. De ondernemingen worden immers bestookt met vragen om informatie, terwijl het met de "Trillium"-fiche mogelijk is overtollige communicatiestappen te voorkomen als de informatie bij de overheid bekend is. Voor het overige verwijst de spreker naar de verantwoording van het amendement.

Mevrouw Valérie Déom (PS) wijst erop dat de volksvertegenwoordigers de ondernemingen, en dan zeker de kleine en middelgrote ondernemingen, geenszins meer werk willen opleggen. Zo geldt de verplichting om een uitgesplitste sociale balans voor te leggen alleen voor de bedrijven die nu al een sociale balans moeten indienen. Artikel 4 legt inzonderheid de verplichting op de bovenwettelijke voordelen volgens soort op te splitsen; die voordelen zijn een van de doorslaggevende factoren bij de loonkloof. Met amendement nr. 9 zou het wetsvoorstel elke betekenis verliezen, omdat de RSZ-gegevens alleen betrekking hebben op de facetten van de aan bijdragen onderworpen loonkosten. Op grond daarvan is de spreekster gekant tegen amendement nr. 9.

Mevrouw Sonja Becq (CD&V) stelt dat het adviescomité het onderwerp uitvoerig heeft behandeld. De bijdrage van haar fractie houdt verband met het door de vorige spreekster ter sprake gebrachte thema van de gegevens die in de sociale balans zijn vervat. Zij verdedigt de sociale balans zoals die tijdens de besprekingen werd uitgewerkt, met de uitsplitsing van de gegevens op grond van het geslacht van de werknemers. Die verplichting doet nauwelijks complicaties rijzen bij de administratieve werkzaamheden van een onderneming.

Bijgevolg verzet het lid zich tegen amendement nr. 9, en zij verzoekt de andere commissieleden hetzelfde te doen.

Madame Marie-Martine Schyns (cdH) estime que le projet “*Trillium*” présente quelques désavantages. Ainsi, les écarts de salaires se creusent en raison de certains éléments, comme les titres repas, les primes, les voitures de société. En outre, le bilan social ne porte pas sur la même période.

L'amendement n° 9 est rejeté par 9 voix contre une et 4 abstentions.

Par conséquent il n'y a pas lieu d'insérer un article.

Art. 5

Le présent article ne suscite aucune remarque.

Il est adopté à l'unanimité des membres.

Art. 6

L'amendement n° 2 (DOC 53 1675/003) a trait à l'article 50/2, dont l'insertion dans la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires est proposée. Il porte sur les raisons justifiant l'absence d'une classification de fonctions neutres sur le plan du genre devant être communiquées au Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.

Madame Valérie Déom (PS) estime que l'amendement rencontre les observations des syndicats et répond au principe “se conformer ou s'expliquer” caractéristique des systèmes autorégulateurs respectueux d'une bonne gouvernance. Lorsque les motifs sont jugés insuffisants, la sanction classique au niveau des conventions collectives de travail devra s'appliquer.

L'amendement n° 2 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'article 6 ainsi amendé est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 7

Aucune intervention n'a lieu par rapport à l'article en question.

Il est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Volgens mevrouw Marie-Martine Schyns (cdH) heeft het project “*Trillium*” een aantal nadelen. Zo worden de loonverschillen groter wegens bepaalde aspecten, zoals de maaltijdcheques, de bonussen en de bedrijfswagens. Bovendien slaat de sociale balans niet op dezelfde periode.

Amendement nr. 9 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 en 4 onthoudingen.

Bijgevolg wordt geen artikel 4/1 ingevoegd.

Art. 5

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6

Amendement nr. 2 (DOC 53 1675/003) betreft artikel 50/2, waarvan de opname wordt voorgesteld in de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités. Het heeft betrekking op de redenen die verantwoorden waarom een genderneutrale functieclassificatie ontbreekt en die moeten worden meegedeeld aan de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Volgens mevrouw Valérie Déom (PS) komt het amendement tegemoet aan de opmerkingen van de vakbonden en wordt het beginsel “*comply or explain*” in acht genomen, dat zelfregulerende systemen kenmerkt die oog hebben voor behoorlijk bestuur. Indien de motieven ontoereikend worden geacht, zal de traditionele sanctie moeten worden toegepast die geldt bij collectieve overeenkomsten.

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 6 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 7

Over dit artikel wordt geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 7 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 8

L'amendement n° 3 (DOC 53 1675/003) touche l'article 15 de la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, modifié en dernier lieu par la loi du 6 mai 2009.

Il prend en considération les informations contenues dans le rapport d'analyse relatif à la structure de rémunération des travailleurs au sein d'une entreprise, en prévoyant une exception pour le cas évoqué lors de la présentation de l'amendement n° 1.

L'amendement n° 4 (DOC 53 1675/003) à cet article précise quels sont les destinataires du rapport d'analyse tenus au respect du caractère confidentiel des données par égard pour la protection de la vie privée.

Mme Miranda Van Eetvelde et consorts (N-VA) déposent un *amendement n° 11* (DOC 53 1675/007) en vue de modifier la proposition de loi soumise à l'examen, afin de porter le critère de trois personnes à cinq.

Madame Valérie Déom (PS) renvoie à son intervention relative à l'amendement n° 10.

L'amendement n° 3 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 4 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 11 est rejeté par 10 voix contre 4.

L'article 8 ainsi amendé est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 9

L'article 9 ne soulève aucune réaction.

Il est adopté à l'unanimité des membres.

Art. 10

L'amendement n° 5 (DOC 53 1675/003) insère un article 65*duodecies* dans le chapitre VIII, section 4, sous-section 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail poursuit le même objectif que l'amendement précédent.

Art. 8

Amendement nr. 3 (DOC 53 1675/003) betreft artikel 15 van de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, zoals laatst gewijzigd bij de wet van 6 mei 2009.

Het houdt rekening met de gegevens uit het analyseverslag over de bezoldigingsstructuur van de werknemers binnen een onderneming, waarbij in een uitzondering wordt voorzien voor het bij de toelichting van amendement nr. 1 aangehaalde geval.

Amendement nr. 4 (DOC 53 1675/003) op dit artikel bepaalt aan wie het analyseverslag moet worden gericht. Die personen zullen de vertrouwelijkheid van de gegevens in acht moeten nemen, gelet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA) c.s. dient *amendement nr. 11* (DOC 53 1675/007) in, tot wijziging van het ter bespreking voorliggende wetsvoorstel, teneinde het gestelde criterium van drie personen te verhogen tot vijf.

Mevrouw Valérie Déom (PS) verwijst naar haar betoog in verband met amendement nr. 10.

Amendement nr. 3 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 4 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 11 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 8 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 9

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 9 wordt eenparig aangenomen.

Art. 10

Amendement nr. 5 (DOC 53 1675/003) strekt tot invoeging van een artikel 65*duodecies* in hoofdstuk VIII, afdeling 4, onderafdeling 2, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

L'amendement n° 5 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'article 10 ainsi amendé est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 11

L'amendement n° 6 (DOC 53 1675/003) complète l'article 13/2 à insérer dans la section IV de la loi du 10 mai 2007 afin de lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes. Il vise la fonction du médiateur et procède d'une intention analogue en matière de protection de la vie privée.

L'amendement n° 7 (DOC 53 1675/003) délimite la durée de conservation maximale des données sociales à caractère personnel qui auront été traitées.

L'amendement n° 8 (DOC 53 1675/003) associe la Commission de la protection de la vie privée en contraignant le Roi de solliciter l'avis de celle-ci, lorsqu'il s'agira de déterminer les attributions du médiateur et les compétences requises pour l'exercice de cette fonction.

Mme Miranda Van Eetvelde et consorts (N-VA) déposent l'amendement n° 12 (DOC 53 1675/007) en vue d'omettre les articles relatifs au médiateur dans la proposition de loi.

Mme Marie-Martine Schyns (cdH) répond que la présence du médiateur dans l'entreprise est facultative, ce qui lui laisse un champ de manœuvre considérable.

Le médiateur n'est pas un travailleur protégé et un arrêté royal devra déterminer le nombre d'heures de travail, sur le même modèle que celui qui régit la situation de la personne de confiance appelée à traiter le harcèlement sexuel au travail.

L'amendement n° 6 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 7 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 8 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

L'amendement n° 12 est rejeté par 10 voix contre 4.

Amendement nr. 5 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde artikel 10 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 11

Amendement nr. 6 (DOC 53 1675/003) voorziet in een aanvulling van het voorgestelde artikel 13/2, dat wordt ingevoegd in afdeling IV van de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen. Het gaat over de functie van bemiddelaar en vindt zijn oorsprong in een zelfde streven in verband met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Amendement nr. 7 (DOC 53 1675/003) strekt ertoe te voorzien in een maximumduur voor het bewaren van de verwerkte sociale gegevens van persoonlijke aard.

Amendement nr. 8 (DOC 53 1675/003) wil de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bij deze regeling betrekken, door de Koning te verplichten het advies van die Commissie in te winnen voor het bepalen van de bevoegdheden van de bemiddelaar en de vereiste competenties om die functie uit te oefenen.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA) c.s. dient amendement nr. 12 (DOC 53 1675/007) in, dat ertoe strekt de artikelen over de bemiddelaar weg te laten uit het wetsvoorstel.

Mevrouw Marie-Martine Schyns (cdH) antwoordt dat het de onderneming vrij staat een bemiddelaar aan te wijzen, wat toch een grote bewegingsruimte betekent.

De bemiddelaar is geen beschermde werknemer en het aantal werkuren zal bij koninklijk besluit moeten worden vastgelegd, naar het voorbeeld van het koninklijk besluit dat de situatie regelt van de vertrouwenspersoon die ongewenst seksueel gedrag op het werk behandelt.

Amendement nr. 6 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 7 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Amendement nr. 12 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

L'article 11 ainsi amendé est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 12

Mme Miranda Van Eetvelde et consorts (N-VA) déposent l'amendement n° 13 (DOC 53 1675/007) en vue d'omettre les articles relatifs au médiateur dans la proposition de loi.

Mme Marie-Martine Schyns (cdH) renvoie à sa remarque relative à l'amendement n° 12.

L'amendement n° 13 est rejeté par 10 voix contre 4.

L'article 12 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

V. — VOTE SUR L'ENSEMBLE

À l'unanimité, la commission décide de déroger à l'article 82 du Règlement et de procéder immédiatement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

L'ensemble de la proposition de loi, ainsi amendée, est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Les rapporteurs,

Mathias DE CLERCQ
Marie-Martine SCHYNS

Le président,

Yvan MAYEUR

Het aldus geamendeerde artikel 11 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 12

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA) c.s. dient amendement nr. 13 (DOC 53 1675/007) in, dat ertoe strekt de artikelen over de bemiddelaar weg te laten uit het wetsvoorstel.

Mevrouw Marie-Martine Schyns (cdH) verwijst naar haar opmerking omtrent amendement nr. 12.

Amendement nr. 13 wordt verworpen met 10 tegen 4 stemmen.

Artikel 12 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

V. — STEMMING OVER HET GEHEEL

De commissie beslist eenparig om van artikel 82 van het Reglement af te wijken en onmiddellijk over te gaan tot de stemming over het gehele wetsvoorstel.

Het gehele aldus geamendeerde wetsvoorstel wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

De rapporteurs,

Mathias DE CLERCQ
Marie-Martine SCHYNS

De voorzitter,

Yvan MAYEUR